

Matematyka A dla Wydziału Chemii, semestr 2., 2020/2021

ćwiczenia 15. – rozwiązania

23 kwietnia 2021

1. Niech $A = (1, 2, 3)$ oraz $B = (2, -1, 0)$. Podziel odcinek AB na trzy równe części. Jaka jest długość każdego z tych odcinków?

Mamy $\vec{AB} = (1, -3, -3)$. Długość całości to $\sqrt{1^2 + 3^2 + 3^2} = \sqrt{19}$, więc każda część będzie mieć długość $\sqrt{19}/3$.

Zatem na trzy części dzielą ten odcinek punkty

$$C = A + \frac{1}{3}\vec{AB} = (1, 2, 3) + \frac{(1, -3, -3)}{3} = (4/3, 1, 2)$$

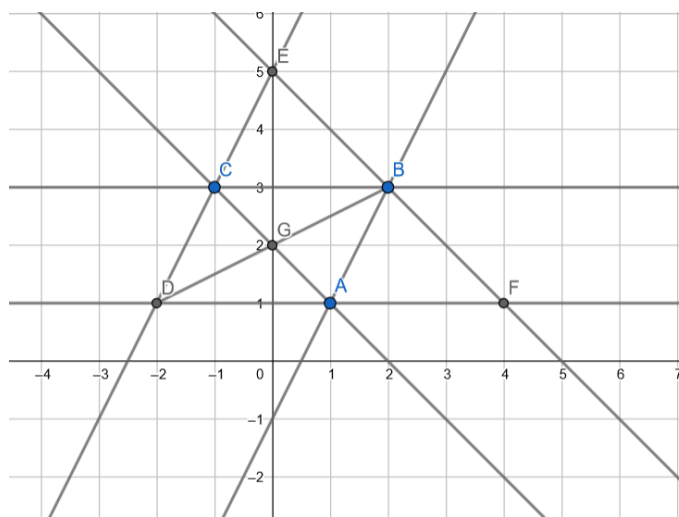
$$D = A + \frac{2}{3}\vec{AB} = (1, 2, 3) + \frac{2(1, -3, -3)}{3} = (5/3, 0, 1)$$

2. Dla jakich $s \in \mathbb{R}$ punkty $A = (1, 2)$, $B = (2, 5)$ oraz $C = (4, s)$ leżą na jednej prostej?

Ta prosta (nie jest pionowa), więc spełnia równanie $y = ax + b$. Zatem $2 = a + b$ oraz $5 = 2a + b$, co daje rozwiązanie $a = 3$, $b = -1$. Zatem $s = 12 - 1 = 11$.

3. Niech $A = (1, 1)$, $B = (2, 3)$, $C = (-1, 3)$. Ile jest punktów D , takich że A, B, C, D są wierzchołkami równoległoboku (niekoniecznie kolejnymi). Dla jednego z tych równoległoboków znaleźć punkt przecięcia przekątnych.

Poniższy rysunek powinien być wystarczającym szkicem rozwiązania

4. Rozstrzygnij, czy dany zbiór jest podprzestrzenią przestrzeni $\mathbb{R}^2$:

a) $X = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x + y = 0\}$ w $V = \mathbb{R}^2$,

Tak, jeśli $(x, y) \in X$, to $y = -x$, zatem mając dwa wektory $(x_1, -x_1)$, $(x_2, -x_2)$ oraz liczbę $a \in \mathbb{R}$, mamy $(x_1, -x_1) + (x_2, -x_2) = (x_1 + x_2, -(x_1 + x_2)) \in X$ oraz $a(x_1, -x_1) = (ax_1, -ax_1) \in X$.

b) $X = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x + y = 1\}$ w $V = \mathbb{R}^2$,

Nie, bo $(1, 0) \in X$, ale $2(1, 0) = (2, 0) \notin X$,

c) $X = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2: xy = 0\}$ w $V = \mathbb{R}^2$.

Nie, bo $(1, 0), (0, 1) \in X$, ale $(0, 1) + (1, 0) = (1, 1) \notin X$.

5. Rozstrzygnij, czy dany zbiór jest podprzestrzenią przestrzeni $F(\mathbb{R})$:

a) $X = \{x \in F(\mathbb{R}): x' = e^{t^2}x\}$,

Tak, bo jeśli $x_1, x_2 \in X$ i $a \in \mathbb{R}$, to $(x_1 + x_2)' = e^{t^2}x_1 + e^{t^2}x_2 = e^{t^2}(x_1 + x_2)$ oraz $(ax_1)' = ae^{t^2}x_1$, więc ax_1 oraz $x_1 + x_2$ są w X .

b) $X = \{x \in F(\mathbb{R}): x' = x + 1\}$.

Nie, bo np. $x(t) = -1$, to $x \in X$, ale dla $2x(t) = -2$ mamy $(2x)' = 0 \neq -1 = 2x(t) + 1$, więc $2x \notin X$.

6. Niech $\alpha = (1, 1, 1)$ oraz $\beta = (2, 3, 5)$.

a) Czy wektor $\gamma = (5, 2, 6)$ jest kombinacją liniową α i β .

Nie, bowiem układ

$$\left[\begin{array}{cc|c} 1 & 2 & 5 \\ 1 & 3 & 2 \\ 1 & 5 & 6 \end{array} \right] \rightarrow \dots \rightarrow \left[\begin{array}{cc|c} 1 & 2 & 5 \\ 0 & 1 & -3 \\ 0 & 0 & 10 \end{array} \right]$$

jest sprzeczny.

b) Znajdź $s \in \mathbb{R}$ takie, że $\delta = (4, 5, s)$ jest kombinacją liniową α i β .

Układ

$$\left[\begin{array}{cc|c} 1 & 2 & 4 \\ 1 & 3 & 5 \\ 1 & 5 & s \end{array} \right] \rightarrow \dots \rightarrow \left[\begin{array}{cc|c} 1 & 2 & 4 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & s-7 \end{array} \right]$$

nie jest sprzeczny, gdy $s = 7$, zatem $(4, 5, 7)$ jest szukanym wektorem.

c) Opisz równaniem zbiór wszystkich wektorów (x, y, z) będących kombinacją α i β .

Zauważ, że takie równanie ma postać $ax + by + cz = 0$, i zarówno α jak i β jest jego rozwiązaniem, zatem

$$\begin{cases} a + b + c = 0 \\ 2a + 3b + 5c = 0 \end{cases},$$

jest układem równań, który opisuje te szukane współczynniki oraz

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 2 & 3 & 5 & 0 \end{array} \right] \rightarrow \dots \rightarrow \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & -2 & 0 \\ 0 & 1 & 3 & 0 \end{array} \right]$$

zatem $a = 2c$ oraz $b = -3c$, wstawiając $c = 1$ mamy $a = 2$ i $b = -3$, zatem szukane równanie to

$$2x - 3y + z = 0.$$

7. Czy dany układ wektorów jest liniowo niezależny?

a) $\{(3, -2, 1), (-1, 0, 2), (4, 2, 2)\}$,

Mamy:

$$\left[\begin{array}{ccc} -1 & 0 & 2 \\ 3 & -2 & 1 \\ 4 & 2 & 2 \end{array} \right] \rightarrow \dots \rightarrow \left[\begin{array}{ccc} -1 & 0 & 2 \\ 0 & -2 & 7 \\ 0 & 0 & 17 \end{array} \right]$$

i ponieważ w tej macierzy nie ma wiersza zerowego, ten układ jest liniowo niezależny.

b) $\{(2, 6, -6, -3), (5, 9, -3, 3), (1, 1, 1, 2)\}$.

Zastosujmy tym razem drugą z metod, sprawdzając, czy jednorodny układ jest oznaczony.

$$\left[\begin{array}{cccc|c} 1 & 2 & 5 & 0 & 0 \\ 1 & 6 & 9 & 0 & 0 \\ 1 & -6 & -3 & 0 & 0 \\ 2 & -3 & 3 & 0 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{w_2 - w_1, w_3 - w_1, w_4 - 2w_1} \left[\begin{array}{cccc|c} 1 & 2 & 5 & 0 & 0 \\ 0 & 4 & 4 & 0 & 0 \\ 0 & -8 & -8 & 0 & 0 \\ 0 & -7 & -7 & 0 & 0 \end{array} \right] \xrightarrow{w_3 + 2w_2, w_4 + 7w_2/4} \left[\begin{array}{cccc|c} 1 & 2 & 5 & 0 & 0 \\ 0 & 4 & 4 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right]$$

W trzeciej kolumnie nie ma schodka, układ jest nieoznaczony, więc wektory nie są liniowo niezależne.

c) $\{(4, 2, 1, -2, 3), (5, 0, -1, 6, 1), (1, 1, 2, 2, 0)\}$.

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & 2 & 0 \\ 4 & 2 & 1 & -2 & 3 \\ 5 & 0 & -1 & 6 & 1 \end{bmatrix} \rightarrow \cdot \rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 & 2 & 0 \\ 0 & -2 & -7 & -9 & 3 \\ 0 & 0 & 13 & 37 & -13 \end{bmatrix}$$

i ponieważ w tej macierzy nie ma wiersza zerowego, ten układ jest liniowo niezależny.